

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende het jeugd- en kinderrechtenbeleid
- definitieve goedkeuring

1. Situering

De Vlaamse Regering hechtte op 18 mei 2018 haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit betreffende het jeugd- en kinderrechtenbeleid (VR 2018 1805 DOC.0504/1 en DOC.0504/2).

Het decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid van 20 januari 2012 bepaalt dat uiterlijk een jaar na het begin van elke regeerperiode de Vlaamse Regering een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) moet voorleggen aan het Vlaams parlement. Het legt voor de volgende beleidsperiode het jeugd- en kinderrechtenbeleid van de Vlaamse Regering vast.

Het doel van het bijgaande ontwerp van besluit is te komen tot een actie- of projectplan waarbij een beperkt aantal complexe, beleidsdomeinoverschrijdende thema's per regeerperiode actiegericht/ projectmatig worden uitgewerkt binnen de grote maatschappelijke doelen van het decreet. Hier wordt jaarlijks een budget voor gereserveerd. De selectie van de thema's gebeurt op basis van een omgevingsanalyse van de administratie en een staat van de jeugd opgemaakt door het Jeugdonderzoekplatform (JOP). De omgevingsanalyse verwijst ook naar de Europese en internationale kaders voor jeugd- en kinderrechtenbeleid en de Visienota 2050.

Het besluit strekt er met name toe concreter te bepalen hoe het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan er moet uitzien, de coördinatierol van de Vlaamse minister van jeugd- en kinderrechtenbeleid te versterken, het horizontale overleg over het jeugd- en kinderrechtenbeleid in het kader van de reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid te verankeren en ook te waarborgen dat er een verticaal overleg door de Vlaamse ministers binnen hun eigen bevoegdheden plaatsvindt.

Volgens artikel 2 zal het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan nog maximaal uit vijf prioritaire, beleidsdomeinoverschrijdende doelstellingen bestaan. Deze 'transversale' doelstellingen worden geëxpliciteerd in artikel 2 van het ontwerpbesluit. De Vlaamse Regering moet deze binnen een half jaar na het begin van de regeerperiode selecteren op basis van een door de administratie aangeleverde omgevingsanalyse.

De keuze van de doelstellingen binnen een periode van zes maanden maakt dat de Vlaamse Regering nog minimaal zes maanden heeft voor de uitwerking ervan. Artikel 3 van het decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering uiterlijk een jaar na het begin van elke regeerperiode een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan moet voorleggen aan het Vlaams Parlement. Het ontwerp geeft vorm aan de beoogde projectmatige aanpak. Voor elke doelstelling moet onder coördinatie van de

Vlaamse minister van jeugd- en kinderrechtenbeleid een projectplan opgemaakt worden. Er wordt bepaald uit welke onderdelen het projectplan moet bestaan.

De projectplannen vormen binnen een algehele visie op de jeugd en het jeugd- en kinderrechtenbeleid het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan van de Vlaamse Regering voor de volgende beleidsperiode. Per prioritaire doelstelling wordt een stuurgroep opgericht waarin de betrokken ministers en administraties zijn vertegenwoordigd. De stuurgroep komt tenminste zesmaandelijks bijeen. De stuurgroep is verantwoordelijk voor de opmaak en de opvolging van de projectplannen.

Artikel 4 bepaalt dat het tussentijds rapport en het eindrapport over de uitvoering van het plan, zoals bepaald in artikel 3, §3, van het decreet van 2012, een evaluatie moeten bevatten, waarbij in het tussentijdse rapport ook aangegeven wordt hoe aan de tekortkomingen zal verholpen worden.

In artikel 5 wordt de Reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid verankerd. Deze organiseert het horizontale overleg. Deze bestaat uit enerzijds de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid van de departementen en van de intern en extern verzelfstandigde agentschappen, zoals bepaald in artikel 5 van het decreet. De aanspreekpunten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en van de VRT, alsook de in het decreet in artikel 7 en 8 genoemde organisaties, het Kinderrechtencommissariaat, het Jeugdonderzoekplatform, de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind en UNICEF worden eveneens uitgenodigd om er deel van uit te maken. In dezelfde bepaling worden de opdrachten van het horizontale overleg binnen de reflectiegroep omschreven.

De Reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid heeft als taak de inspraak van de jeugd te organiseren, zoals voorzien in artikel 3, §2 van het decreet, dat luidt als volgt:

“§2. De Vlaamse Regering keurt het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan goed na inspraak van de jeugd waarbij ten minste de volgende actoren betrokken worden:

1° de jeugdsector;

2° andere verenigingen zonder winstoogmerk voor of door kinderen en jongeren, die door hun omvang, opzet of inhoud relevantie hebben voor de Vlaamse Gemeenschap;

3° deskundigen inzake de jeugd;

4° vertegenwoordigers van lokale en provinciale besturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.”

Artikel 6 handelt over het verticale overleg. Naast de medewerking aan de prioritaire doelstellingen heeft iedere Vlaamse minister binnen zijn bevoegdheden ook zijn eigen verantwoordelijkheid in het kader van het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid. In het ontwerp van besluit wordt gesteld dat iedere Vlaamse minister jaarlijks voor zijn eigen bevoegdheden, ter voorbereiding van de beleidsbrief, een verticaal overleg jeugd- en kinderrechtenbeleid organiseert. Hij vraagt daarbij minstens het Kinderrechtencommissariaat, de Vlaamse Jeugdraad en de bevoegde aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid om er deel van uit te maken. Het verticale overleg toetst de specifieke beleidsinitiatieven op hun effecten voor kinderen en jongeren en hun rechten en levert input voor de beleidsbrief.

2. Adviezen van de Vlaamse Jeugdraad, het Kinderrechtencommissariaat en de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Na de principiële goedkeuring op 18 mei werd een advies gevraagd aan de Vlaamse Jeugdraad (VJR), het Kinderrechtencommissariaat (KRC) en de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC). Deze adviezen werden op respectievelijk 6, 11 en 13 juni verstrekt, dus voor de vooropgestelde datum van 18 juni 2018. Ze volgen in grote mate de voorgestelde keuzes.

Op basis van de adviezen wordt een kleine verduidelijking voorgesteld. In artikel 2 werd namelijk in de eerste zin het woord 'transversale' toegevoegd: "Ter uitvoering van artikel 3 van het decreet van 20 januari 2012 selecteert de Vlaamse Regering ter voorbereiding van het nieuwe Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan, binnen een half jaar na het begin van de regeerperiode, maximaal vijf prioritaire, *transversale* doelstellingen voor kinderen en jongeren, (...)"

Op een aantal opmerkingen werd niet ingegaan, enerzijds omdat ze indruisen tegen de gekozen opties (bv. garantie op een sterkere focus) , anderzijds omdat de opmerkingen vooral te maken hebben met de concrete operationalisering, d.i. de betrokkenheid van kinderen, jongeren en jeugdwerkers bij de opmaak van het plan, jaarlijkse budgetten die gehanteerd worden, integratie Vlaams Actieplan Kinderrechten en slotbeschouwingen VN-Comité voor de Rechten van het Kind... Deze elementen werden niet opgenomen in de regelgeving, maar ze zullen wel gebruikt worden bij de voorbereiding van het volgende plan.

Advies 1803 van de Vlaamse Jeugdraad:

- Budget vrijmaken binnen de verschillende beleidsdomeinen is inderdaad de bedoeling;
- Kinderen, jongeren en hun organisaties betrekken bij de keuze van de vijf grote prioriteiten zal alvast gebeuren in de voorbereiding door het departement Cultuur, Jeugd en Media;
- Op de vraag om in het besluit ook te garanderen dat in de stuurgroepen voor de verschillende projectplannen kinderen, jongeren, jeugdwerkorganisaties en experts allerhande betrokken zullen worden, werd niet ingegaan. Het voorliggende ontwerpbesluit geeft aan de reflectiegroep met aanwezigheid van deze actoren juist de opdracht de voortgang van de uitvoering van het plan en van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind op te volgen en voorstellen te formuleren tot bijsturing ervan;
- De projectplannen bespreken in de verschillende commissies van het Vlaams Parlement blijft een streven dat ik ondersteun, maar dat we moeten overlaten aan de bevoegde commissievoorzitters;
- Voor de uitbreiding van de reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid met drie vertegenwoordigers uit het jeugdwerk hoeft geen aanpassing doorgevoerd in de tekst van het besluit. De Vlaamse Jeugdraad en De Ambrassade kunnen in overleg met het departement CJM bepalen wie hun vertegenwoordiging opneemt;
- Bij de nota rond de principiële goedkeuring werd reeds opgenomen dat er ingezet wordt op beleidsdomeinoverschrijdende acties. Die transversaliteit wordt geëxpliciteerd in artikel 2 van het ontwerpbesluit;
- De vraag om het jeugdwerk een eigen inhoudelijke plaats te geven in het JKP, zou een voorafname betekenen op de bepaling van de vijf prioriteiten. Maar, feit is dat jeugdwerkontwikkeling, als het dan al geen transversale doelstelling wordt, hoe dan ook een belangrijke opdracht blijft voor de minister van jeugd. Anderzijds is het jeugdwerk een vanzelfsprekende partner, steeds meer ook voor andere beleidsdomeinen;
- De link met de nieuwe Europese jeugdstrategie is een evidente en kan gevat onder art.3, §1 van het decreet.

Advies 2017-2018/9 van het Kinderrechtencommissariaat:

- Ik ga niet in op de suggestie om te spreken over minimum vijf prioritaire doelstellingen, net omdat ik wil vermijden dat de poort opengezet wordt voor een te weinig gefocust en te weinig slagkrachtig plan. De keuze voor maximum vijf doelstellingen werd bevestigd in de commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement;
- Ik volg het KRC dus wel in de vraag om een kleine aanpassing te doen en te expliciteren dat het moet gaan om *transversale* doelstellingen;
- Het KRC wil het tweesporenbeleid dat we voorstellen nog meer geëxpliciteerd zien in het besluit. Ik ben hier niet op in gegaan, omdat de regelgeving best zo helder en kort mogelijk is. We zullen in de bekendmaking van het nieuwe concept duidelijk toelichten dat het JKP maar één instrument is in het voeren van een jeugd- en kinderrechtenbeleid, en dat het kinderrechtenperspectief inderdaad verankerd wordt in het beleid van alle ministers. Het jaarlijkse verticale overleg over de beleidsbrieven en beleidsnota's wordt een bijkomend instrument.

- We volgen de suggestie om tegelijk te blijven inzetten op heldere kinderrechtenindicatoren. Enerzijds is er Vlaamse kinderrechtenmonitor die jaarlijks geactualiseerd wordt. Anderzijds staat de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind in voor de uitwerking van nationale indicatoren kinderrechten;
- Ik neem de suggestie van het KRC nog mee om zeker ook de Vlaamse Scholierenkoepel te betrekken bij de opmaak van het JKP.

Advies van de Algemene Raad van de SARC i.s.m. de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk:

- Op de vraag van SARC om ook actoren uit andere beleidsdomeinen te betrekken in de reflectiegroep, kan ik verwijzen naar de gewoonte van het departement CJM om vergaderingen van de reflectiegroep die belangrijk zijn in het kader van de voorbereiding van een nieuw JKP (keuze thema's en structuur omgevingsanalyse, keuze prioritaire uitdagingen, voorstel van doelstellingen...) open te stellen voor andere actoren, bv. andere middenveldorganisaties, verschillende beleidsniveaus, kinderen en jongeren, jeugdwerkers zelf, onderzoekers en andere experts enz..
- Over de rechtstreekse betrokkenheid van kinderen en jongeren in het participatieve proces ter voorbereiding van de strategische doelstellingen, kan ik zoals eerder verwijzen naar het decreet zelf dat onverkort van kracht blijft. De Vlaamse Regering moet bij de opmaak van het plan rekening houden met de behoeften en mogelijkheden van kinderen en jongeren en de jeugdsector (art. 3, §1). De Vlaamse jeugdraad zal gevraagd worden om te zorgen voor een optimale vertegenwoordiging van de jeugd.

3. Advies van de Raad van State

De aanhef werd aangevuld overeenkomstig de opmerkingen 3 en 4 van het advies.

In antwoord op de opmerking onder 2.2 dat openbare instanties die geen deel uitmaken van het centrale bestuur, en instanties die niet tot de overheid behoren, niet kunnen verplicht worden om deel uit te maken van de Reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid, werd artikel 5 van het ontwerp van besluit geherformuleerd.

In artikel 5, tweede lid, werd, conform opmerking 6 van het advies, een overbodige zin geschrapt.

In antwoord op de opmerking onder 2.3 werd ook in artikel 6 de medewerking van instellingen die niet tot het centrale Vlaamse bestuur behoren, facultatief gemaakt. Voor de Vlaamse jeugdraad is adviesverlening over het jeugd- en kinderrechtenbeleid een kerntaak (artikel 7 van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid). Voor het Kinderrechtencommissariaat is adviesverlening een van de speerpunten van hun werking. Voor de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid, ook die van de verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, kan voor de taakstelling verwezen worden naar het decreet, art. 5, §1, en de mededeling aan de Vlaamse Regering van 17 juli 2015 betreffende de vaststelling van de entiteiten die een aanspreekpunt jeugd- en kinderrechtenbeleid moeten aanwijzen.

Het advies werd dus over de ganse lijn gevolgd.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Zie principiële goedkeuring VR 2018 1805 DOC.0504/1 en DOC.0504/2

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Zie principiële goedkeuring VR 2018 1805 DOC.0504/1 en DOC.0504/2

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Zie principiële goedkeuring VR 2018 1805 DOC.0504/1 en DOC.0504/2

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Zie principiële goedkeuring VR 2018 1805 DOC.0504/1 en DOC.0504/2

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende het jeugd- en kinderrechtenbeleid;

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Sven GATZ

Bijlagen:

- Het goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende het jeugd- en kinderrechtenbeleid
- Het advies nr. 1803 van de Vlaamse Jeugdraad van 6 juni 2018 ;
- Het advies 2017-2018/9 van het Kinderrechtencommissariaat van 11 juni 2018;
- Het advies van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van 13 juni 2018;
- Het advies van de Raad van State van 18 juli 2018